

Силабус курсу

Вступ до романського мовознавства

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014.02 Середня освіта. Мова та література (французька)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Французька мова і література)»
Компонент освітньої програми: вибірковий
Рік підготовки, семестр – 1 рік, 1 семестр
Кількість кредитів – 3
Мова викладання: французька/українська
Дні занять: згідно розкладу
Консультації: згідно розкладу

Керівники курсу

Докт. філол. наук, проф. Косович О. В., канд. філол. наук, доц. Бубняк Р.А.

Контактна інформація: olgak2270@gmail.com 0352-43-58-31 (деканат)

Опис дисципліни

Курс «Вступ до романського мовознавства» спрямований на вивчення зовнішніх та внутрішніх факторів еволюції романських мов; висвітлення загальних проблем, що пов'язані з мовним розвитком; дослідження змін у лексичній, фонетичній та граматичній будові романських мов на різних етапах їхнього розвитку, які сприяють більш глибокому розумінню студентами фонетичних і лексико-граматичних структур сучасної французької мови; огляд загально романських лінгвістичних проблем; встановлення структурної спільності романських мовних систем.

Завданнями курсу є визначення соціолінгвістичного статусу романських мов та ареал їх розповсюдження в Європі та за її межами; розгляд питання мова / діалект у контексті романського мовлення; визначення діалектного складу романських мов; дослідження структурної спільності романських мов на рівні фонетики, морфології, синтаксису та лексики; встановлення рівня взаємовпливу романських мов на різних етапах їх розвитку; встановлення походження сучасних романських мов; дослідження етапів та мовних особливостей розвитку народної латини та її перехід у сучасні романські мови; визначення перших писемних та літературних пам'яток романських мов та шляхи становлення цих мов як літературних; висвітлення основних напрямків дослідження романських мов у мовознавстві; розгляд феномена Франкофонії.

Структура курсу

Години			Тема	Результати навчання	Завдання
лекції	семінари	сам. робота			
Змістовий модуль 1.					
Романські мови – споріднені мови індоєвропейської сім'ї.					
2	4	2	Тема 1. Романські мови та їх місце серед інших мов світу. Класифікація романських мов.	Знати статус романських мов у сучасному світі диференціювати діалекти романських мов. Уміти характеризувати основні риси романських мов.	Питання, обговорення
4	2	2	Тема 2. Латинська мова як основа формування романських мов. Етапи історії латинської мови. Архаїчна, класична і пізня латина. Народна латина.	Знати етапи історії латинської мови. Уміти характеризувати риси архаїчної, класичної, пізньої та народної латини.	Питання, обговорення
4	2	4	Тема 3. Романізація. Романізація Апеннінського півострова. Романізація Піренейського півострова. Романізація Галії.	Знати основні етапи романізації. Уміти охарактеризувати її сутність.	Питання, обговорення
2	4	2	Тема 4. Причини виникнення романських мов. Субстрат. Суперстрат. Адстрат. Латинська мова в часи колонізації провінцій.	Знати основні положення теорії стратів та класифікацію романських мов. Уміти виявляти загальні й специфічні риси романських мов.	Питання, обговорення
Змістовий модуль 2.					
Історія романського мовознавства. Методи вивчення.					
2	4	2	Тема 5. Теорії формування романських мов. Теорія етнічного субстрату Г. Шухардта. Історична (хронологічна) теорія утворення романських мов Г. Гребера. Діалектна теорія Ф. Ж. Моля.	Знати основні положення різних теорій виникнення та формування романських мов. Уміти пояснити основні теорії утворення романських мов.	Питання, обговорення
2	2	2	Тема 6. Історія романського мовознавства. Методи	Знати історію романського мовознавства.	Питання, обговорення

			дослідження романських мов.	Уміти диференціювати методи дослідження романських мов.	
4	2	2	Тема 7. Методи романістики. Історичний метод вивчення романських мов. Порівняльно-історичний метод вивчення романських мов.	Знати методи романістики. Уміти диференціювати різні методи вивчення романських мов та застосовувати їх у практичній діяльності.	Питання, обговорення
Змістовий модуль 3.					
Становлення романістики як окремої науки. Французька мова у сьогоденні.					
2	4	2	Тема 8. Лінгвістична географія: предмет, цілі та методи дослідження. Визначення лінгвістичної географії. Виникнення лінгвістичної географії.	Знати предмет, цілі та методи дослідження лінгвістичної географії як розділу діалектології. Уміти пояснити виникнення лінгвістичної географії.	Питання, обговорення
2	2	2	Тема 9. Лінгвістичні атласи. Атласи Г. Венкера та Г. Вайганда. Лінгвістичний атлас Франції Ж. Жильєрона (1902-1910).	Знати та розуміти поняття лінгвістичного атласу, диференціювати атласи вчених-романістів. Уміти пояснити значення лінгвістичного атласу, як матеріалу щодо найрізноманітніших аспектів мови, що сприяє більш глибокому, всебічному розвитку теоретичної та практичної фонетики, граматики та лексикології.	Питання, обговорення
2	2	2	Тема 10. Французька мова у сучасному світі. Романістика сьогодення: проблеми і досягнення.	Знати дослідження романістів сьогодення, проблеми формування романістичних	Питання, обговорення

				досліджень. Уміти характеризувати ситуацію щодо статусу французької мови у сучасному світі.	
2	2	2	Тема 11. Французька мова та концепція франкофонії в сучасному світі.	Знати основні закономірності еволюції французької мови на різних етапах її становлення: фонетичні закони, модифікація граматичної системи, формування лексичного фонду. Уміти пояснити концепцію франкофонії в сучасному світі.	Питання, обговорення
4	2	2	Тема 12. Франкофонія: історія, надбання та перспективи.	Знати історичне минуле франкомовних країн, передумови виникнення міжнародної організації, де переплітаються культурологічні, географічні, політичні відомості. Уміти розкрити сучасний стан франкомовних країн.	Питання, обговорення

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК5	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК7	Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу й інтерпретації інформації з різних джерел, дотримуючись норм академічної доброчесності.
ЗК11	Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
ФК3	Здатність формувати іншомовну комунікативну компетентність учнів використовуючи традиційні та новітні теорії, принципи, напрямки, методи і технології в галузях педагогіки, психології, лінгвістики, методики навчання іноземних мов.
ФК5	Здатність використовувати професійні знання і практичні навички в галузі

	лінгвістики, літературознавства, зарубіжної літератури.
ФК7	Здатність використовувати можливості мережевих програмних систем, Інтернет-ресурсів, мобільних застосунків та цифрових технологій для вирішення теоретичних і практичних завдань у професійній діяльності, ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси.
ФК14	Здатність брати участь у різних формах професійної комунікації (семінари, конференції, засідання методичного об'єднання, круглі столи, вебінари, дискусії тощо), застосовувати знання з психології, педагогіки, мовознавства, літературознавства, методики навчання іноземних мов.
ФК15	Здатність планувати, організовувати, здійснювати прикладне мікродослідження з предметної спеціальності, систематизувати, аналізувати, інтерпретувати та представляти його результати.
Програмні результати навчання	
ПРН5	Знати й розуміти функціональні особливості іноземних мов, історію мов, літературні явища та вміти застосовувати ці знання у комунікації та професійній діяльності.
ПРН8	Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію різних навчальних предметів (інтегрованих курсів) під час освітнього процесу.
ПРН9	Аналізувати мовні явища і процеси рідної та іноземних мов, визначати їхню взаємодію на структурному рівні.
ПРН12	Використовувати онлайн-сервіси, застосунки, відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну досвідом з дотриманням академічної доброчесності.
ПРН13	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідний навчальний матеріал з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ПРН14	Здійснювати наукові дослідження (мікродослідження) у галузях психолого-педагогічних дисциплін та фахових методик.
ПРН16	Критично оцінювати власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність, реалізовувати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Літературні джерела

Основні

1. Кіркowska I. С. Конспект лекцій із курсу «Вступ до романського мовознавства». Дніпропетровськ: Пороги, 2013. 36 с.
2. URL: http://repository.dnu.dp.ua:1100/?page=inner_material&id=7113
3. Лучкевич В. В. Вступ до романського мовознавства: курс лекцій. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2014. 140 с.
4. Магушинець І. І. Вступ до романської філології: навч. посібник. К.: Вид. Дім Дмитра Бураго, 2009. 79 с.
5. Auerbach E. Introduction aux études de philologie romane. URL: <https://www.twirpx.com/file/1809695/>.
6. Clédat L. Manuel de phonétique et de morphologie historique du français. URL: <https://www.twirpx.com/file/2194030/>.
7. Glessgen Martin Dietrich. Linguistique romane: Domaines et méthodes en linguistique française et romane. Armand Colin, 2006. — 468 p. URL: <https://www.twirpx.com/file/844146/>.
8. Väänänen V. Introduction au latin vulgaire. Paris: Klincksieck, 2006. — 274 s. URL: <https://www.twirpx.com/file/1130538/>.

Допоміжні

1. Біла К. В. Проблема лексичного збагачення словникового складу французької мови доби Відродження (на матеріалі праць поетів Плеяди). *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики: зб. наук. пр. Вип. 11.* К.: Логос, 2007. С. 40-48.
2. Болдина Л. А. История французского языка. Краткий курс лекций. Ростов на Дону: Феникс, 2006. 160 с.
3. Будагов Р. А. Сходства и несходства между родственными языками: Романский лингвистический материал. М.: Наука, 1985. 272 с.
4. Грамматика и семантика романских языков: К проблеме универсалий / отв. ред. Г. В. Степанов. М.: Наука, 1978. 227 с.
5. Добиаш-Рождественская О.А. История письма в Средние века : Руководство к изучению латинской палеографии. Изд-е 3-е, доп. М.: Книга, 1987. 317 с.
6. Зубкова Л. Г. Общая теория языка в развитии. М.: Изд. РУДН, 2002. 345 с.
7. Зубова Т.Е., Кистанова Л.Ф. Введение в романскую филологию. М.: Высш.школа, 1986. 163с.
8. Йордан Йороу. Романское языкознание. Историческое развитие, течения, методы. М., 1971. 340 с.
9. Корлэтяну Н.Г. Исследование народной латыни и ее отношений с романскими языками. М.: Наука, 1974. 304 с.
10. Косович О.В. Принципи мовної централізації (на прикладі французької мови). Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Випуск 32. Том 2. Одеса: МГУ, 2018. С. 57-60.
11. Косович О.В. Просторове варіювання полінаціональної мови як константна досліджень у романістиці. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Випуск 33. Том 2. Одеса: МГУ, 2018. С. 55-57.
12. Косович О.В. Французька мова Канади. Інтегральна мовна та лінгвокультурологічна сутність. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії», 6 грудня 2018 р. Рівне: РІ КУП НАН України, 2018. С. 145-149.
13. Косович О.В. Термінологія французької лінгвістики та лінгвістична синергетика. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики: зб. наук. пр. К.: Логос, 2019. Вип. 36. С. 129-143.
14. Косович О.В. Французька мова у просторі франкофонії: монографія. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2020. 211 с.
15. Косович О.В. Значення лінгвістичної концепції походження романських мов Ф.Ж.М. Ренуара для романського мовознавства. «Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика». Том 32 (71) №5, 2021. Київ, Видавничий дім «Гельветика», 2021. С.208-213.
16. Кромбет О.В. Комплексний аналіз діяльності французьких граматистів XVI ст. у розвитку та встановленні орфографічної системи. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики: зб. наук. пр. Вип. 14.* К.: Логос, 2008. С. 266-273.
17. Кромбет О.В. Проблеми розвитку національної французької мови в епоху Відродження. *Проблеми семантики слова, речення та тексту. Зб. наук. пр. Вип. 20.* К.: Вид. центр КНЛУ, 2008. С. 103-107.
18. Сидельникова Л. В. Проблеми розвитку французької орфографії у XVI – XVIII століттях. *Проблеми семантики слова, речення та тексту. Зб. наук. пр./Київ. нац. лінгв. ун-т.* К.: Вид. центр КНЛУ, 2008. С. 163-170.
19. Allière J. La formation de la langue française. P.: PUF, 1982. 127 p.
20. Dauzat A., Dubois J., Mitterand H. Nouveau dictionnaire étymologique et historique. P.: Larousse, 1994. 805 p.

21. Kosovych O. La francophonie et les variantes de la langue française. «Langue, Sciences et Pratiques». Actes du 2 Colloque International francophone en Ukraine, 3-4 octobre 2018. Dnipro. P.78-79.
22. Kosovych O. The status of the Romance languages in modern society. Proceedings of XXXIV International scientific conference “Progress in the scientific word”. San Francisco, November 15, 2018. Morrisville, Lulu Press, 2018. PP 67-69.
23. Kosovych O. Quelques réflexions sur l’avenir pour la langue française. II Міжнародна науково-практична конференція «Франкофонія в умовах глобалізації і полікультурності світу» (19 березня 2020 р.), Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка. С.117-120.
24. Perret M. Introduction à l’histoire de la langue française. P. : Armand Colin, 2008. 208 p.
25. Picoche J., Marchello-Nizia Ch. Histoire de la langue française. P.: Nathan, 2001. 396 p.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Baïf de Jean-Antoine. La prononciation et la prosodie du français du XVIème siècle selon le témoignage de Yves Charles Morin. Langue française Année 2000. 126 pp. 9-28. URL : http://www.persee.fr/web/revues/home/prescript/article/lfr_0023-8368_2000_num_126_1_4672
2. Burke Peter. Langage de la pureté et pureté du langage. URL: <http://terrain.revues.org/3142>
3. Carnet de lecture. URL: http://farum.it/lectures/ezine_articles.phpéart_id=58
4. Histoire de la langue française. URL: <http://www.espacefrancais.com/histoire-de-la-langue-francaise/>.
5. Histoire de la Langue Française. URL: http://www.salic.uottawa.ca/?q=francais_histoire
6. Histoire du français. Chapitre 4. [France Modern]. Le moyen français. Une période sombre (XIVe et XVe siècles). URL : http://www.axl.celan.ulaval.ca/francophonie/HIST_FR_s4_Moyen-francais.htm
7. Engels J. Philologie Romane — Linguistique — Etudes littéraires. Neophilologus volume 37, pages14–24 (1953). URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/BF01514392>.
8. Introduction à la philologie romane. Cahiers d'Etudes Romanes URL : https://www.degruyter.com/database/ROM/entry/rom.rom84_2083/html?lang=en
9. L'aménagement linguistique dans le monde URL: http://www.tlfq.ulaval.ca/axl/francophonie/HIST_FR_s5_Renaissance.htm
10. L’histoire du français. URL: <http://thaloe.free.fr/francais/historic1.html>
11. Langue française et langues de France. URL: <http://www.culture.gouv.fr/culture/dglf/lang-frcs-trav-ages.html>
12. Les déterminants dans la langue classique. Etudes littéraires. URL: <http://www.etudes-litteraires.com/francais-classique-determinants.php>
13. Philologie romane. Conférences de l’année 2014-2015. URL: <https://journals.openedition.org/ashp/1840>.
14. Rebourcet Séverine. Le français standard et la norme: l’histoire d’une «nationalisme linguistique et littéraire» à la française. URL: http://clsl.recherche.usherbrooke.ca/vol2no1/rebourcet_vol2no1_2008.pdf
15. Revue critique de philologie romane. Edited by: Rossi, L; Trachsler, R (2012). Alessandria: Edizioni dell'Orso. URL: <https://www.zora.uzh.ch/id/eprint/33358/>.
16. Roche Daniel. Académies et académisme : le modèle français au XVIIIe siècle. Mélanges de l'école française de Rome. Année 1996. 108-2. pp. 643-658. URL: http://www.persee.fr/web/revues/home/prescript/article/mefr_1123-9891_1996_num_108_2_4461
17. http://www.salic.uottawa.ca/éq=francais_histoire
18. Wagner R.L. et Pinchon J. Grammaire du français. Classique et moderne. URL: <http://blogmorfo0607.canalblog.com/archives/2007/01/17/3719964.html>.

Політика оцінювання

- **Політика щодо реченця та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10% від оцінки). Перескладання модулів і тем відбувається за наявності підтверджених поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, у середовищі MOODLE).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістові модулі 1 і 3 – усне опитування	55
Екзамен – усне і письмове опитування	45

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом